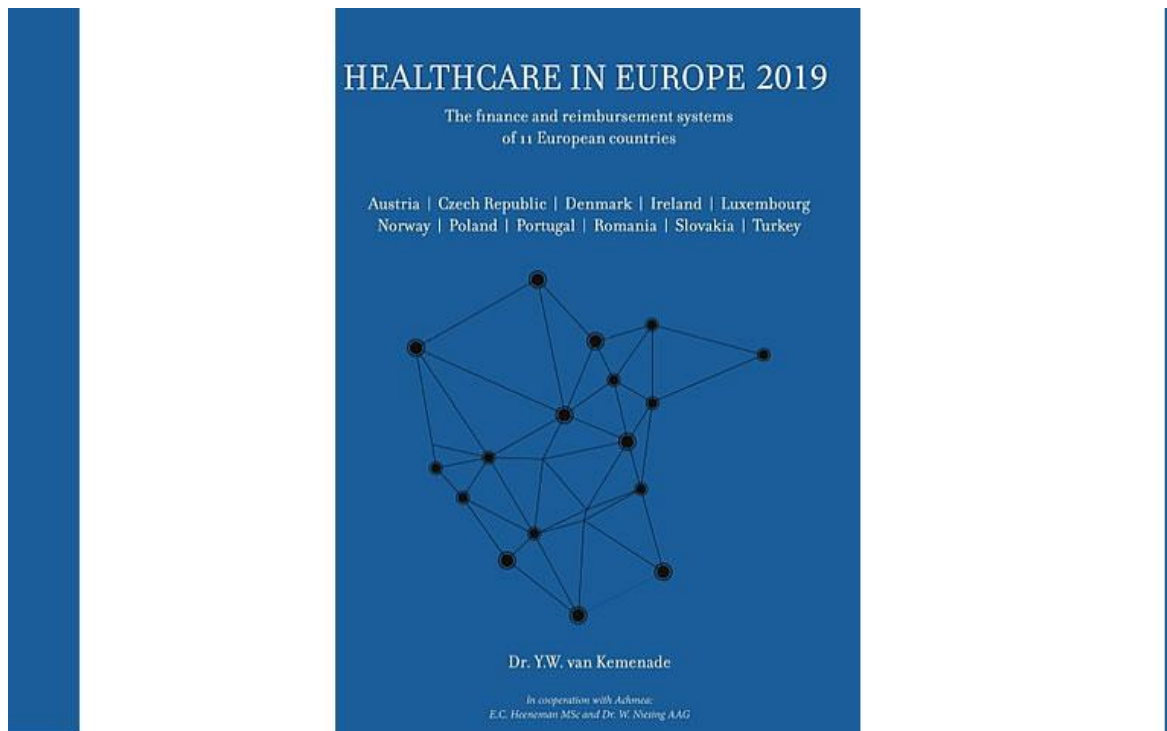

Trends van twintig jaar gezondheidszorg in 22 Europese landen. Deel 1

[Yvonne van Kemenade](#) on 2 oktober 2019. Geplaatst in [Blogs](#), [Zorg](#).

De gezondheidszorghervormingen in de diverse Europese landen lijken de laatste twintig jaar meer te gaan convergeren, maar van één gezondheidssysteem in Europa is geen sprake. Gezondheidszorg is een nationale aangelegenheid, omdat het zorgsysteem in een land sterk afhankelijk en ingebed is in de geschiedenis van een land, de nationale cultuur, politieke omstandigheden, economische context, sociale stelsels en andere omstandigheden. Wel wordt steeds meer bij wetgeving en hervormingen over de eigen landsgrens heen gekeken.

In een viertal onderzoeken^{*)} zijn de gezondheidszorgstelsels beschreven van elf respectievelijk tweeëntwintig Europese landen. In een reeks van zes artikelen zal ik ingaan op trends van de afgelopen twintig jaar:

1. Gezondheidszorguitgave: Europa, afname groei gezondheidszorguitgaven, ook in Nederland.
2. Hervormingen: van (macro)kostenbeheersing naar marktelementen.
3. Eerstelijns gezondheidszorg: naar een sterkere eerstelijnszorg.
4. Betaling systemen: van bekostiging van zorgaanbieders naar zorgvragers.

5. Eigen betalingen: Nederland lage eigen betalingen zorggebruik ivm Europese landen.
6. Wie heeft het beste zorgstelsel van Europa?

Deel 1: Afname groei gezondheidszorguitgaven Europa, ook in Nederland!

De gezondheidszorghervormingen in de diverse Europese landen lijken de laatste 20 jaar meer te gaan convergeren, maar van 1 gezondheidssysteem in Europa is geen sprake. Gezondheidszorg is een nationale aangelegenheid, omdat het zorgsysteem in een land sterk afhankelijk en ingebed is in de geschiedenis van een land, de nationale cultuur, politieke omstandigheden, economische context, sociale stelsel en andere omstandigheden.

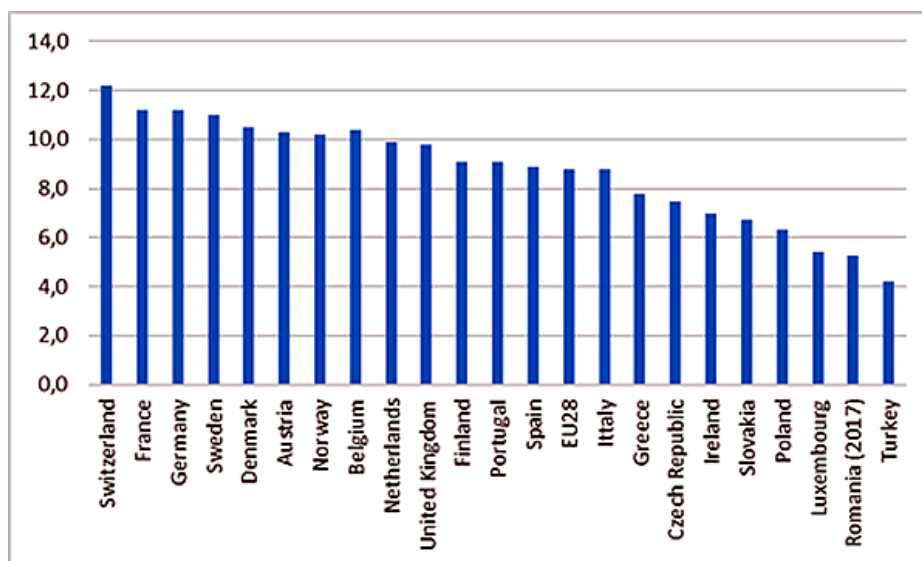
Ontwikkelingen gezondheidszorguitgaven

De (absolute) uitgaven van gezondheidszorg zijn de afgelopen jaren gestegen en zullen ook de komende jaren blijven stijgen, door onder andere de vergrijzing en toename van technologische innovaties. Deze continue uitgavenstijging heeft onder andere gevolgen voor de economische positie van een land, waardoor er een 'pressure to reform' voor gezondheidszorg aanwezig is in zowat alle landen. De groei van de gezondheidszorguitgaven neemt de laatste jaar echter af in de meeste onderzochte Europese landen, ook in Nederland. De hervormingsagenda's van de gezondheidszorg in de verschillende landen lijken hun vruchten te gaan afwerpen.

Gezondheidszorguitgaven als %bbp

In Nederland liggen de gezondheidszorguitgaven als %bbp^{**}) (9,9%, 2018), boven het OECD gemiddelde (8,8%, 2018). Van de 22 vergeleken Europese landen staat Zwitserland bovenaan, gevolgd door Frankrijk en Duitsland. Een aantal landen zoals Turkije, Roemenië, Polen en Slowakije zitten in een opbouwphase (na de economische recessie) en besteden het minst van hun bbp aan gezondheidszorg.

Figuur: Uitgave gezondheidszorg als %bbp, 2018

Source: OECD Health Statistics 2018; Eurostat Database, extracted September 2019

Groei gezondheidszorguitgaven

Sinds 2009 zijn de gemiddelde gezondheidszorguitgaven als aandeel van het bbp (%bbp) in de hele OECD relatief stabiel gebleven rond de 8,8%. De groei van de gezondheidszorguitgaven is sinds de economische crisis in lijn gebleven met de algemene economische groei.

Kijken we naar Nederland over de afgelopen twintig jaar dan zien we een stijging van 7,8% (1998) naar 10,6% (2014), waarna het afneemt naar 10,1% (2017) en 9,9% (2018). Hiermee behoort Nederland tot de 35% van de 22 onderzochte landen, met de grootste stijging van gezondheidszorguitgaven (als %bbp) de laatste 20 jaar.

De gemiddelde groeipercentages van de gezondheidszorguitgaven ten opzichte van het bbp over de laatste 20 jaar (1998-2018) waren het hoogst in UK, Zweden, Denemarken en België. De laagste groeipercentages waren te zien in Luxemburg, Griekenland, Oostenrijk, Frankrijk en Duitsland.

Kijken we naar de afgelopen twee jaar (2017-2018) dan zien we in Nederland, en de meeste van de 22 onderzochte landen, een daling van gezondheidszorguitgaven als %bbp. Een aantal landen blijft gelijk (Duitsland, Italië, Luxemburg, Slowakije, Spanje, Zweden en Turkije) en een paar landen vertonen een groei, zoals in Tsjechië, Denemarken en UK.

De absolute uitgaven van de gezondheidszorg zullen blijven groeien, maar aan de hand van de cijfers zou (voorzichtig) kunnen worden geconcludeerd dat de meeste van de onderzochte Europese landen succesvol zijn in het in de hand houden van de uitgavengroei van gezondheidszorg.

De hervormingsagenda's van de gezondheidszorg in de verschillende landen lijken hun vruchten te gaan afwerpen.

Noten

*) In een 4-tal onderzoeken (1997, 2007, 2018 en 2019) zijn de gezondheidszorgstelsel beschreven van 11 respectievelijk 22 Europese landen: *Healthcare in Europe 1997, 2007, 2018 en 2019. The finance and reimbursement systems of 11/22 European countries*: België, Denemarken, Duitsland, UK, Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Turkije, Oostenrijk, Zweden, Zwitserland.

***) bbp: bruto binnenlands product. In Engels: Gross Domestic Product (GDP).

Twee recente boeken van Yvonne van Kemenade, *Healthcare in Europe 2019* en *Healthcare in Europe in 2018* gaan over de financiering en vergoedingssystemen van elf, respectievelijk tweeëntwintig Europese landen. In het boek van 2018 betrof het de landen België, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Italië, Nederland, Spanje, Zweden, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. In het boek van 2019: 2019 Oostenrijk, Tsjechië, Denemarken, Ierland, Luxemburg, Noorwegen, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije en Turkije.

Doel van het onderzoek was ondersteuning voor innovaties en het makkelijker maken voor innovators hun producten op de gezondheidszorgmarkt van de Europese landen te brengen. Hiervoor is inzicht essentieel in de structuur van het zorgstelsel en de financierings- en vergoedingssystemen.

Het gebruik en de verspreiding van innovaties in de zorg zouden niet beperkt behoren te worden door de landsgrenzen. De Europese Unie harmoniseert veel, maar de gezondheidszorg is een nationale aangelegenheid. Elk Europees land heeft zijn eigen gezondheidszorgsysteem met zijn eigen specifieke kenmerken.

Beide boeken zijn gratis, via e-mail aan te vragen als e-boek of in druk (plus verzendkosten) bij Yvonne van Kemenade: e-mail: yvankemenade@wxs.nl

<https://beroepseer.nl/blogs/trends-van-twintig-jaar-gezondheidszorg-in-22-europese-landen-deel-1/>